

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 47 став 1 точка 6, а во врска со член 35 од Законот за Народната банка на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 158/10, 123/12, 43/14, 153/15, 6/16 и 83/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21, 74/24 и 16/25), член 26 став 3 и член 40 став 3 од Законот за девизното работење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 34/01, 49/01, 103/01, 51/03, 81/08, 24/11, 135/11, 188/13, 97/15, 153/15 и 23/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21 и 37/25), Советот на Народната банка на Република Северна Македонија донесе

ОДЛУКА ЗА НАЧИНОТ ЗА ИЗВРШУВАЊЕ ПЛАТЕЖНИ ТРАНСАКЦИИ СО СТРАНСТВО**I. ОПШТИ ОДРЕДБИ**

1. Со оваа одлука се пропишува начинот за извршување платежни трансакции со странство, односно на сите плаќања и трансфери помеѓу резиденти и нерезиденти во странски платежни средства или во денари, преноси помеѓу нерезиденти во странски платежни средства или во денари и преноси на странски платежни средства помеѓу резиденти за трансакции поврзани со плаќања и наплати помеѓу резиденти и нерезиденти коишто давателите на платежни услуги во земјата ги извршуваат прекугранично или во земјата, како и известувањето на Народната банка за платежните трансакции извршени со странство.

2. Одделни изрази употребени во оваа одлука го имаат следново значење:

2.1. „Приливна платежна трансакција од странство“ е приливот на парични средства од странство или од плаќач нерезидент во земјата во корист на примач кај давател на платежни услуги во земјата.

2.2. „Одливна платежна трансакција во странство“ е одливот на парични средства во странство или во корист на примач нерезидент во земјата по налог на плаќач кај давател на платежни услуги во земјата.

На останатите термини коишто се користат во оваа одлука соодветно се применува значењето утврдено со Законот за девизното работење („Службен весник на Република Македонија“ бр. 34/01, 49/01, 103/01, 54/02, 51/03, 81/08, 24/11, 135/11, 188/13, 97/15, 153/15 и 23/16 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 110/21 и 37/25) и Законот за платежни услуги и платни системи („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 90/22, 64/24 и 37/25).

3. Платежни трансакции со странство извршуваат следниве даватели на платежни услуги:

- банки и филијали на странски банки коишто ги исполнуваат условите за вршење работи со странство во согласност со Законот за банките („Службен весник на Република Македонија“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15, 190/16 и 7/19 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 101/19, 122/21 и 37/25);

- платежни институции и институции за електронски пари коишто добиле дозвола за давање платежни услуги, односно за издавање електронски пари во согласност со Законот за платежни услуги и платни системи со која може да извршуваат платежни трансакции со странство;

- штедилници коишто во согласност со Законот за банките добиле согласност да даваат платежни услуги со која може да извршуваат платежни трансакции со странство; и

- Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: Народната банка) за потребите на органите на државната власт и јавните претпријатија основани од Република Северна Македонија.

При извршувањето платежни трансакции со странство давателите на платежни услуги од ставот 1 алинеи 1, 2 и 3 на оваа точка се должни да ги применуваат мерките и дејствијата за спречување перење пари и финансирање тероризам, во согласност со закон.

4. Давателите на платежни услуги ги извршуваат платежните трансакции со странство преку:

- своите платежни сметки во странска валута кај странски даватели на платежни услуги,

- платежните сметки во странска валута или во денари отворени кај давател на платежни услуги во Република Северна Македонија.

5. За извршување на платежните трансакции со странство, покрај одредбите од оваа одлука, се применуваат и одредбите од подзаконските акти на Народната банка за извршување платежни трансакции коишто произлегуваат од Законот за платежни услуги и платни системи, при што се користат платните налози пропишани со тие акти.

6. Давателите на платежни услуги се должни во рамковните договори коишто ги склучуваат со корисниците на платежни услуги да ги информираат за нивните обврски при вршењето готовински плаќања и плаќања и трансфер на средства врз основа на капитални трансакции, коишто произлегуваат од членовите 27 и 28 од Законот за девизното работење.

II. НАЧИН НА ИЗВРШУВАЊЕ ПЛАТЕЖНИ ТРАНСАКЦИИ СО СТРАНСТВО

Приливна платежна трансакција од странство

7. При обработката на приливна платежна трансакција од странство, давателот на платежната услуга на примачот го врши одобрувањето на паричните средства на платежната сметка на примачот преку постапка на:

- директно одобрување, во случаите од точката 8 од оваа одлука (во понатамошниот текст: постапка на директно одобрување) или

- одложено одобрување во случаите од точката 10 од оваа одлука (во понатамошниот текст: постапка на одложено одобрување).

Во случај на еднократни прекугранични платежни трансакции врз основа на парични дознаки коишто примачот ги повлекува во готовина без одобрување на платежна сметка, давателот на платежни услуги од точката 3 став 1 алинеи 1, 2 и 3 смее да му исплати во готовина на дневна основа најмногу 5.000 евра или соодветна противвредност во други валути.

8. Давателот на платежни услуги применува постапка на директно одобрување во случај на:

- прилив за примач нерезидент;

- прилив за примач резидент, освен ако се исполнети условите од точката 10 од оваа одлука за одложено одобрување.

9. При спроведувањето на постапката на директното одобрување од точката 8 од оваа одлука, давателот на платежни услуги е должен веднаш во текот на истиот работен ден, а најдоцна наредниот работен ден од приемот на известувањето за одобрени средства на

неговата сметка кај давател на платежна услуга во земјата или во странство, да ги одобри паричните средства на платежната сметка на примачот со датум на валута на одобрување којшто не смее да е подоцна од работниот ден на кој е одобрен износот на платежната трансакција на неговата сметка и да му ги даде на примачот информациите за платежната трансакција уредени во членот 63 од Законот за платежни услуги и платни системи, во согласност со рамковниот договор за платежни услуги склучен меѓу давателот на платежните услуги и примачот.

Доколку информациите за приливната платежна трансакција наведени во известувањето од страна на давателот на платежни услуги се погрешни, примачот е должен да достави повратно известување до давателот на платежната услуга за исправка на информациите за трансакцијата.

10. Давателот на платежни услуги применува постапка на одложено одобрување во случај на прилив во корист на примач резидент врз основа на капитални трансакции за кои се потребни дополнителни информации или документи пропишани со Упатството од точката 21 на оваа одлука од кои може да се утврди дека се исполнети условите од членот 28 од Законот за девизното работење, доколку тие не биле доставени пред да стаса приливот.

При спроведувањето на постапката на одложено одобрување, давателот на платежни услуги е должен веднаш во текот на истиот работен ден, а најдоцна наредниот работен ден од денот на приемот на известувањето за одобрени средства во корист на неговата сметка кај давател на платежна услуга во земјата или во странство, да го известат примачот резидент за платежната трансакција и за дополнителните информации или документи од ставот 1 од оваа точка коишто треба да ги достави за одобрување на паричните средства на неговата платежна сметка, во согласност со рамковниот договор за платежни услуги склучен меѓу давателот на платежни услуги и примачот.

По приемот на известувањето од ставот 2 на оваа точка, примачот резидент веднаш, а најдоцна во рок од 5 работни дена, ги доставува сите дополнителни информации или документи од ставот 1 од оваа точка до давателот на платежните услуги за одобрување на средствата на неговата сметка.

Ден на прием на известувањето од ставот 2 на оваа точка е денот за кој се смета дека примачот е известен за приливот, во согласност со рамковниот договор за платежни услуги склучен меѓу давателот на платежни услуги и примачот.

Давателот на платежни услуги ги одобрува паричните средства на платежната сметка на примачот резидент веднаш, во текот на истиот работен ден, а најдоцна наредниот работен ден по приемот на дополнителните информации или документи од ставот 1 од оваа точка со датум на валута на одобрување којшто не смее да е подоцна од работниот ден на кој е одобрен износот на платежната трансакција на сметката на давателот на платежни услуги.

Давателот на платежни услуги не смее да ги одобри паричните средства на платежната сметка на примачот резидент сè додека примачот резидент не му ги достави сите дополнителните информации или документи од ставот 1 на оваа точка.

11. Во случаите од точките 8 и 10 на оваа одлука, давателот на платежни услуги ги одобрува паричните средства на платежната сметка на примачот во износ и странска валута во кои средствата биле одобрени на неговата платежна сметка кај давател на платежни услуги во земјата или странство или во друга валута во согласност со насоките од примачот, во согласност со рамковниот договор за платежни услуги склучен меѓу давателот на платежните услуги и примачот.

12. Доколку паричните средства на примачот се одобрени на платежна сметка на посреднички давател на платежни услуги, посредничкиот давател на платежни услуги е должен да го извести давателот на платежни услуги на примачот и да ги пренесе паричните средства на платежната сметка на давателот на платежни услуги на примачот, во валутата на платежната трансакција, најдоцна наредниот работен ден од датумот на прием на паричните средства на својата платежна сметка.

Доколку по приемот на известувањето од посредничкиот давател на платежни услуги, давателот на платежни услуги на примачот утврди дека се работи за приливна платежна трансакција за која се применува постапка на одложено одобрување, го информира примачот во согласност со точката 10 на оваа одлука.

13. Доколку во платежната трансакција се содржани информации само за еден примач, а врз основа на договор, корисници на паричните средства од платежна трансакција се два или повеќе примачи, примачот којшто е назначен во платежната трансакција го известува давателот на платежни услуги за својата платежна сметка и платежните сметки на другите примачи содоговарачи и му доставува копија од договорот. Давателот на платежни услуги е должен да ги одобри паричните средства од платежната трансакција на платежните сметки на сите примачи, во согласност со договорот.

14. Одговорноста за вистинитоста на информациите доставени до давателот на платежни услуги, како и за автентичноста на приложените документи при обработката на приливна платежна трансакција од странство, ја презема примачот резидент.

Одливна платежна трансакција во странство

15. При иницирање одливна платежна трансакција во странство, плаќачот му доставува на давателот на платежни услуги:

- платен налог пополнет во согласност со подзаконскиот акт на Народната банка за извршување платежни трансакции и
- соодветен документ (во случај на плаќач резидент) доколку е предвиден во Упатството од точката 21 на оваа одлука од кој може да се утврди дека за извршување на капиталната трансакција се исполнети условите од членот 28 од Законот за девизното работење.

Доколку плаќачот иницира еднократни прекугранични платежни трансакции врз основа на парични дознаки со користење готовина без внесување платежна сметка, давателот на платежни услуги од точката 3 став 1 алинеи 1, 2 и 3 смее да изврши пренос на парични средства на месечна основа најмногу во износ од 2.500 евра или соодветна противвредност во други валути.

16. Одговорноста за вистинитоста на информациите доставени до давателот на платежни услуги, за обврската за плаќање во странство, како и за автентичноста на приложените документи при извршување одливна платежна трансакција во странство, ја презема плаќачот резидент.

17. Давателот на платежните услуги на плаќачот е должен да обезбеди паричниот износ на платежната трансакција со странство во денари или евра којашто се извршува во Република Северна Македонија да биде одобрен на сметката на давателот на платежни услуги на примачот во истиот работен ден кога е примен платниот налог, во согласност со терминскиот план на давателот на платежни услуги со кој е определен моментот кон крајот на работниот ден како крајно време по кое се смета дека е примен платниот налог следниот работен ден.

Давателот на платежните услуги на плаќачот е должен да обезбеди паричниот износ на платежната трансакција со странство во валута различна од денари и евра којашто се извршува во Република Северна Македонија да биде одобрен на сметката на давателот на платежни услуги на примачот најдоцна до крајот на вториот работен ден по денот кога е примен платниот налог, во согласност со терминскиот план на давателот на платежни услуги со кој е определен моментот кон крајот на работниот ден како крајно време по кое се смета дека е примен платниот налог следниот работен ден.

Давателот на платежни услуги на плаќачот е должен да обезбеди паричниот износ на платежната трансакција со странство во евра којашто се извршува во рамките на Единствената област за плаќања во евра (во натамошниот текст: СЕПА) да биде одобрен на сметката на давателот на платежни услуги на примачот најдоцна до крајот на следниот работен ден по денот на приемот на платниот налог, во согласност со терминскиот план на давателот на платежни услуги со кој е определен моментот кон крајот на работниот ден како крајно време по кое се смета дека е примен платниот налог следниот работен ден.

Рокот од ставот 3 на оваа точка може да се продолжи за уште еден работен ден за платежните трансакции во евра во рамките на СЕПА коишто се иницирани на хартија.

Роковите за извршување на прекуграничните платежни трансакции определени со ставовите 3 и 4 на оваа точка се применуваат соодветно и на други прекугранични платежни трансакции, освен ако корисникот на платежни услуги и давателот на платежни услуги се договорат за примена на подолг рок за извршување на платежните трансакции.

Доколку за извршување прекугранични платежни трансакции во рамките на СЕПА во други валути на земји од СЕПА различни од евро е договорен рок подолг од рокот утврден во ставот 5 на оваа точка, тој не може да надмине четири работни дена од времето на прием на платниот налог, во согласност со терминскиот план на давателот на платежни услуги со кој е определен моментот кон крајот на работниот ден како крајно време по кое се смета дека е примен платниот налог следниот работен ден.

III. ВНЕСУВАЊЕ И ПОВЛЕКУВАЊЕ ГОТОВИНА ВО СТРАНСКА ВАЛУТА НА/ОД ПЛАТЕЖНА СМЕТКА НА ПРИМАЧ РЕЗИДЕНТ

18. Примачот резидент којшто е трговско друштво, трговец поединец или подружница на странско правно лице во Република Северна Македонија може да внесе готовина во странска валута кај давател на платежни услуги.

Во случај на ставот 1 на оваа точка, давателот на платежни услуги врши директно одобрување на готовината во странска валута на платежната сметка на примачот од ставот 1 на оваа точка, истиот работен ден кога ќе му бидат доставени потребните документи во согласност со подзаконскиот акт за начинот и условите под кои резидентите можат да вршат наплата и плаќање во ефективни странски пари во трансакции со нерезиденти.

19. Давателот на платежни услуги може да врши исплата на готовина во странска валута на барање од резидент заради плаќање во странство во согласност со подзаконскиот акт за начинот и условите под кои резидентите можат да вршат наплата и плаќање во ефективни странски пари во трансакции со нерезиденти.

IV. ИЗВЕСТУВАЊЕ НА НАРОДНАТА БАНКА

20. Давателите на платежни услуги ја известуваат Народната банка за платежните трансакции извршени со странство на начинот, формата и роковите пропишани во Упатството од точка 21 на оваа одлука.

Давателите на платежни услуги известуваат за состојбата и прометот на сметките преку кои ги извршуваат платежните трансакции со странство, во рок од 8 работни дена по истекот на периодот за кој се известува.

Народната банка ги користи доставените податоците за извршените платежни трансакции со странство за статистички цели.

V. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

21. Гувернерот на Народната банка донесува Упатство за спроведување на оваа одлука, во кое се пропишуваат и начинот, формата и рокот за известување за потребите на Народната банка на Република Северна Македонија.

22. Со почнувањето со примена на оваа одлука, престанува да важи Одлуката за начинот за вршење на платниот промет со странство („Службен весник на Република Македонија“ бр. 42/11).

23. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Северна Македонија“, а ќе се применува од 5 октомври 2025 година.

Бр. 02-13636/4
17 април 2025 година
Скопје

Гувернер
и претседавач на Советот
на Народната банка на
Република Северна Македонија,
д-р **Анита Ангеловска-Бежоска**, с.р.